

2011-11-10

STRATEGIRAPPORT FÖR DET REGIONALA UTVECKLINGSSAMARBETET MED ASIEN, SEPTEMBER 2010 – AUGUSTI 2011

SAMMANFATTNING

Ett år in på den nya regionala Asienstrategin gör Sida bedömningen att samarbetet och programmet i alla väsentliga delar rör sig mot de i strategin uppsatta målen, och att insatsportföljen i stort är relevant i förhållande till strategin. Utmaningarna i regionen är stora och till viss del motverkar den att strategins mål uppnås; snabb ekonomisk tillväxt där långsiktig hållbarhet många gånger nedprioriteras och en allvarliga brister och mycket skiftande utveckling vad gäller mänskliga rättigheter och yttrandefrihet mellan länder. I ljuset av detta är strategins fokus relevant och portföljen svarar väl mot att adressera dessa utmaningar. Visst arbete kvarstår med att etablera en forskningsportfölj i linje med strategin som i volymtermer uppgår till utsatt belopp.

Några ytterligare slutsatser som i dagsläget kan dras är att:

- arbetet med att verka för samordning regionalt och att föra dialog med partners i regionen skall förbättras med den ökade fältnärvaron. En dialogplan är under utarbetande.
- vikten av att ta vara på, och verka för, minsta möjliga avbräck av den samverkan och dialog som byggts upp av Sida/SENSA med partners i regionen.
- konsolideringen och fokusering av portföljen skall fortsätta, med färre och längre avtal och om möjligt större andel insatser med programbaserad ansats.
- arbetet med att integrera perspektiv och tematiska prioriteringar skall fortsätta, liksom att öka integrationen mellan sektorerna i strategin.
- genderfrågorna skall tydliggörs i ökad utsträckning.

Följande risker kvarstår och bör adresseras: En snabb utveckling där miljö- och klimathänsyn endast tas i begränsad utsträckning, ökande omfattning av naturkatastrofer, korruption, regionala eller interna konflikter. Svagheter i samhällsstyrning och demokratiska processer är fortsatt kritiska element för all utveckling med stor inverkan på omfattning och hantering av ovanstående risker.

1. INLEDNING

Utvecklingssamarbetet styrs av strategin för det regionala utvecklingssamarbetet med Asien med fokus på Sydostasien 2010-2015. Det övergripande målet för strategin är ökad respekt för mänskliga rättigheter och en mer hållbar naturresurs- och samhällsplanering för människor som lever i fattigdom samt ökad regional integration. Samarbetet är inriktat på följande områden: 1) miljö

och klimat, 2) hållbar samhällsbyggnad samt 3) demokrati och mänskliga rättigheter. Ett år in på den nya regionala Asienstrategin gör Sida bedömningen att samarbetet och programmet i alla väsentliga delar rör sig mot de i strategin uppsatta målen, och att insatsportföljen i stora drag är relevant i förhållande till strategin. Dock kvarstår arbete med att få en mer samlad portfölj och att mer strategiskt föra dialog.

2. EKONOMISKT UTFALL

Allokeringen för det regionala utvecklingssamarbetet med Asien med fokus på Sydostasien för 2011 uppgår till 225 MSEK. Insatser inom området för klimatsatsningen faller inom sektorerna miljö och klimat samt demokrati och hälsa och redovisas också separat i tabellen nedan för att underlätta källhänvisning.¹ Till och med den 31 augusti 2011 har totalt 63,5 MSEK utbetalats. Detta motsvarar 30% av anslaget för 2011. Bemyndiganderam är 390 MSEK, varav 210 MSEK är in-tecknat. ADB och några andra av våra internationella samarbetspartners planerar att komma in med sina rekvisitioner sent på året 2011. Detta är ett mönster som upprepas år från år, vilket delvis förklarar det låga utbetalningsbeloppet fram till idag.

	Allokering ² 2011(MSEK)	Utbetalda medel jan-aug (MSEK)	Prognos jan-dec (MSEK)
Miljö och klimat <i>varav marknadsutveckling</i>		45,2 1,6	143 7,1
Hållbar samhällsbyggnad		0	16 ³
Demokrati och mänskliga rättigheter		12,3	40
Hälsa		6	16 ⁴
Totalt	215	63,5	215
Varav klimatsatsningen	25	16	25
Varav forskning	35	14,6	23

Totalt är 158 MSEK avtalade och allt tyder på att merparten av dessa medel kommer att utbetalas. Beredningar pågår avseende ett flertal insatser och bedömningen är i dagsläget att 215 MSEK kommer att utnyttjas.

² Belopp enligt strategin är 225 MSEK, men ny delegering är 215 MSEK.

³ Beloppet är lågt pga att de två ADB programmet inom energi har förlängts utan tillskjutande av ytterligare medel. Nästa hår är prognosen 40-50 MSEK.

⁴ Hälsa inbegriper en HIV/Aids insats samt en forskningsinsats. Ingen av dessa kommer att få fortsatt stöd bortom in-venvarande period.

Det finns dock risk att någon eller några beredningar drar ut på tiden och att därmed utbetalningsprognosen måste revideras nedåt.

3. RESULTAT

3.1 Sektor/Verksamhetsområde 1: Miljö och klimat

Antal avtalade insatser: 53. Avtalen har gått ut för 16 av insatserna och arbete pågår för att avsluta dessa. Under perioden januari - augusti 2011 har 14 insatser avslutats medan 11 nya avtal om insatser har undertecknats.

3.1.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: Miljö- och biodiversitetsprogrammet genom Asiatiska Utvecklingsbanken, Core Environment Programme (CEP)

Insatsens huvudsakliga mål:

1. Uppdaterade och förbättrade strategier framtagna för vattenkraft, vägar och turism i Greater Mekong Sub-region, vilka är miljöanpassade samt ekonomiskt effektiva.
2. Ett system etablerat för hållbar förvaltning av fem biodiversitets-korridorer

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills(MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
90	2006-2011	82,6	Asiatiska utvecklingsbanken	Stöd till specifikt program genom organisation	33

Resultat:

- 1.Strategiska miljöanalyser (SEA) för landanvändning i Qang Nam provinsen samt för Vietnams plan för energiutveckling (PDP VII) har slutförts. En regional SEA av turism i Gyllene Triangeln-området⁵ har tagits fram (utkast)ⁱⁱ. Syfte: att höja kvaliteten på och implementeringen av strategier för ekonomiska sektorer inom GMS.
- 2.Miljöbedömningsrapporter har tagits fram för fem GMS-länder samt två provinser i Kina, och användningen av miljötillståndsbedömningar har institutionaliserats ytterligare genom att noder utnämns inom respektive miljöministeriumⁱⁱⁱ.
- 3.Erfarenheterna från de sex biodiversitetkorridorer som etablerats 2006-2009 tas nu vidare genom replikering och utvidgning av korridorer i Kina och Vietnam. Bl.a. har gränsöverskridande naturskyddsplaner tagits fram och socioekonomisk baseline definierats^{iv}.

⁵ Gyllene Triangeln täcker ett område som delas av Thailand, Laos och Burma

Sidas resultatbedömning: Sidas bedömning är att vissa av målen för CEP redan har uppnåtts och att övriga kommer att uppnås. Detta illustreras främst av att miljöhänsyn nu i större grad är integrerade i existerande GSM-stratgier för energi, transport och turism (dock finns utrymme för ytterligare förbättringar), samt att det nyligen antagna strategiska ramverket för GSM ekonomiska samarbetsprogram ECP 2012-2022 inkluderar relevanta miljörelaterade mål och indikatorer på både lång och medellång sikt. Fördelarna med att använda sig av strategiska verktyg som miljöanalys och miljötillståndsbedömningar har lyfts i de deltagande länderna. Intresset från andra givare har ökat.

Programmets första fas 2005-10 har utvärderats, med följande slutsatser: a) Främsta resultat är att pilotprojekten för att etablera konceptet med biologiska korridorer lyckats väl och att man förbättrat levnadsförhållanden i pilotområdena, samt att detta lett till att några av GSM-länderna skalat upp verksamheten och ökat sina investeringar. b) Programmet har inte levt upp till sin målsättning och potential vad gäller mainstreaming av miljöhänsyn inom andra GSM-sektorer eller i ADBs låneportfölj i övrigt^V. Sida bedömer dock att programmet med sin nya ledning har förutsättningar att leverera förväntade resultat. Främsta risken för att de uppnådda resultaten inte består på längre sikt är att projekt och program inte alltid i praktiken följer uppsatta planer och strategier. Denna risk bör hanteras genom att stärka kapacitet hos genomförande aktörer i länderna. Vidare att de som berörs av investeringsbeslut inom GSM får tillgång till information, insyn och möjlighet att påverka besluten. Programmet arbetar främst med kapacitetsstärkande av myndighetssidan, men också med informationsspridning. Sverige spelar en viktig roll som givare via dialog och genom kompletterande direkt stöd till aktörer som verkar för rätten till information. Sverige skall också fortsätta dialogen med ADBs högsta ledning avseende miljöintegrering inom alla ADB-program.

Insats 2: Mekongprogrammet genom Mekongkommissionen (MRC)

Insatsens huvudsakliga mål:

1. Ökad kapacitet hos medlemsstaternas regeringar att säkerställa en balans mellan utveckling av vatten- och andra relaterade resurser, samt skydd av miljön. Syftet är att säkerställa att Mekongflodens avrinningsområde har förmåga att upprätthålla variationen i naturresurser och produktivitet- centralt för människors försörjningsmöjligheter och livskvalitet. (Miljöprogrammet).
2. MRC, organisationer i flodområdet och brukare utövar en hållbar fiskeförvaltning och utveckling av fiskerinäringen på lokal, nationell och regional nivå (Fiskeprogrammet).
3. Utvecklingsplan som stödjer hållbar utveckling av avrinningsområdet, baserad på integrerad vattenresursförvaltning, utarbetas, genomförs och uppdateras av MRCs medlemsländer (Programmet för utveckling av avrinningsområdet).

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
62	2007-2011	60,4	Mekong-kommissionen	Stöd till spec.program genom org.	37%

Resultat:

1. Flera verktyg har tagits fram som underlättar för beslutsfattare i medlemsländerna att integrera miljöhänsyn; t ex ramverk för bedömning av infrastrukturprojekts gränsöverskridande miljöeffekter, bedömningsmetod för hållbarhetsaspekter av vattenkraft och strategisk miljöanalys av turism i regionen.^{vi} De fyra medlemsländerna har efter flera år av förhandlingar nu antagit den sista av de fem gemensamma procedurer som identifierades i Mekongavtalet 1995; Proceduren för Vattenkvalitet, där man enats om ramverk för samarbetet kring att uppehålla god/ acceptabel vattenkvalitet i Mekong^{vii}.

2. Bedömning har gjorts av fiskerinäringens betydelse, samt möjligheter och risker för denna, relaterade till planerade infrastrukturprojekt 30 år framåt, samspel med jordbruket i regionen, mm^{viii}. Denna bedömning utgör ett viktigt bidrag till scenarier som Programmet för utveckling av avrinningsområdet låtit ta fram och som i sin tur ligger till grund för den gemensamma strategin, se nedan.

3. De fyra medlemsländerna har i januari 2011, för första gången sedan MRC skapades, förhandlat fram och antagit en gemensam strategi för en hållbar utveckling av hela avrinningsområdet. Därmed har gemensamma prioriteringar tagits fram och möjligheter och risker identifierats för utvecklingen av t ex jordbruk, fiske, flodbaserad handel, vattenkraft, hantering av översvämning och torka mm i området.^{ix} (Programmet för utveckling av avrinningsområdet)

Sidas resultatbedömning: Programmen har levererat flera goda resultat under perioden. En ny strategisk plan för MRC 2011-2015 har utarbetats och antagits. MRC har faciliterat en konsultationsprocess rörande Laos planer att bygga ut vattenkraft vid Xayaburi i Mekongs huvudfåra. MRC har, med bidrag från de tre programmen Sverige stödjer, låtit ta fram underlag inklusive en strategisk miljöanalys som påvisar både möjligheter och risker med projektet. Medlemsländerna har inte kunnat enas utan frågan ska diskuteras på nästa MRC-möte på ministernivå, och Laos har tills vidare skjutit upp beslutet. Det är Sidas bedömning att MRCs underlag spelat en viktig roll då det informerat och använts i argumentationen av både beslutsfattare och civilsamhällets representanter, även om andra politiska faktorer i respektive land naturligtvis också spelat in vid förhandlingarna. Sidas bedömer också att MRC har höjt ambitionsnivån vad gäller deltagande av och spridning av information till civilsamhället, vilket kunde observeras under ovan nämnda process. En positiv utveckling kan konstateras, trots att resultaten nationellt var blandade – Thailand uppnådde ett brett folkligt deltagande i beslutsprocessen, Kambodja viss grad av folkligt deltagande, Vietnam involverade mest myndigheter och i Laos var folkligt deltagande inte möjligt. En riskfråga är ledningen av MRC som

under 2011 stått utan ordinarie högste chef, då medlemsländerna inte kunnat enas om en gemensam kandidat från regionen, vilket försvagat organisationen. Rekryteringen väntas dock slutföras inom kort. En generell risk och svaghet är att MRC fortfarande är allt för beroende av internationella konsulter.

Insats 3: Mangroves for the future

Insatsens huvudsakliga mål:

Att länka och integrera ekosystemens bevarande i målen för hållbar utveckling av dessa områden och därigenom ta itu med de långsiktiga hoten mot kustnära ekosystem och de möjligheter lokalbefolkningen har att leva i och av dessa kustsamhällen.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel i totala stödet (%)
54	2010-2013	17	IUCN	projektstöd	68

Resultat^x:

2010 är det första året i MFFs andra fas (2010-2013)

- Resultatbaserad styrning av programmet har införts och används.
- Kapacitets- och kompetensförstärkning – utbildning genomförts för MFF-sekretariatet och de nationella samordnande MFF-organen.
- MFFs koncept för att hantering och anpassning till klimat-förändringar (adaptation) samt för begränsning av risker i samband med katastrofer (Disaster Risk Reduction/DRR) har utvecklats med konsultstöd (UNEP).
- Integreringen av koncepten för klimatiförändringar och DRR har genomförts på program- och projekt nivå inom MFF som en del av kapacitetsutveckling inom MFF.
- Fält-tester och utveckling av modeller och verktyg för anpassning till klimatiförändringar samt DRR har utförts.
- Projekt inom MFF genomförts, med fokus på DRR, anpassning till klimatiförändringar liksom begränsning av klimatiförändringar (mitigation).
- Erfarenhetsutbyte ägt rum inom MFF samt med externa partners om klimatiförändringar och DRR.
- Kontakt etablerats med branschorganisation för privata sektorn (CSR Asia), speciellt inom CSR (Corporate Social Responsibility)

Sidas resultatbedömning: Sammantaget bedöms verksamheten som "genomförd enligt plan" utan större eller avgörande avvikelser och MFF förväntas uppfylla uppställda mål. Denna bedömning delas av Norge som är, tillsammans med Sverige, största finansiärer. Samarbetet med Norge har fungerat bra och förväntas fördjupas. MFF-programmets hemvist är hos organisationen "World Conservation Union/IUCN" vilken har hanterat MFF smidigt och effektivt. Verksamheten har långsamt etablerats och börjar bli

alltmer känd i de deltagande länderna, vilket resulterar i ökande antal kontakter med syfte att klargöra hur man kan ta del av programmets projektfonder. Likaså har organisationer utanför MFF börjat visa intresse för att söka projektstöd ur fonderna. Annan Sverige-stödd verksamhet ökar sitt samarbete med MFF bl.a. inom ämnesområdena skog, markrättigheter, våtmarker, privatsektor utveckling. MFF, med hjälp från svenska ambassaden, utvärderar också möjligheter att knyta kontakter och etablera verksamhet i Burma.

Under första halvåret 2011 har dock IUCN haft stor personalomsättning och både IUCN-ansvarig för MFF samt MFFs koordinator har bytts ut. Risk finns därmed att programmet tappar i styrfart. Sidas bedömning är att även om detta möjligen sker bör programmet påverkas relativt minimalt då det till stor del bygger på väl fungerande lokala och nationella arbetsplaner och projekt. I uppföljningssyfte kommer Sverige och Norge, att löpande diskutera frågan om personalomsättning och effektivitet med IUCN och dess partners.

3.1.2 Bedömning av strategins sektormål för miljö och klimat

Sektormål/mål för verksamhetsområde:

1. Ökat fokus på miljöaspekter inom lokala, nationella och regionala beslutsprocesser. 2. Ett mer hållbart nyttjande av naturresurser och ekosystemtjänster till gagn för fattiga människor.

Bedömning: Vissa tecken tyder på att beslutsfattande på olika nivåer i ökande omfattning beaktar miljöaspekter även om utvecklingen går mycket långsamt och betydande skillnader finns mellan länder. Nyttjandet av naturresurser är intensivt och karaktäriseras oftast av kortsiktighet och önskan om snabb ekonomisk tillväxt, vilket gör att hållbarhetsfrågorna får begränsat utrymme.

Sidas bidrag till målen:

Sektorportföljen bedöms som relevant, även om många program startades innan nuvarande strategi tagits fram, och resultaten bidrar till att uppfylla målen. En gemensam nämnare för de flesta insatserna i portföljen är att de verkar för ett mer hållbart nyttjande av naturresurser vilka fattiga människor är beroende av. Exempel på detta är två av MFFs projekt; a) rehabilitering och utveckling av hållbara metoder för fiske och lokal fiskodling i mangroveområden som medför både ökade inkomster för befolkningen samt stärkt resiliens mot klimatförändringar genom friska mangroveområden b) utbildning av lokala grupper av fattiga fiskarkvinnor i alternativa inkomstmöjligheter som t.ex. från Aloe Vera och husdjurshållning, vilket leder till kraftigt minskat tryck på kustnära havsresurser, vilka får möjlighet att återhämta sig och fortsättningsvis dels erbjuda inkomstmöjligheter och dels innebära bättre skydd mot naturkrafter. Portföljen bedöms ha en relativt god balans avseende beslutsfattande på olika nivåer. Det regionala mervärdet har blivit mer uttalat. T.ex. har en regional strategi tagits fram för Mekongkommissionens medlemsländer, kapacitet och kunskap har förstärkts hos olika aktörer vad gäller analys och hantering av miljöeffekter, stöd har givits för skärpt tillsyn av lagar på kemikalieområdet, och tillämpningen av mer miljömässigt hållbara jordbruksmetoder har införts.

Vidare har en ökad beredskap mot Tsunamis specifikt och kustnära naturkatastrofer generellt skapats i regionen genom ESCAPs Tsunami Trust Fund. Sverige har bidragit till denna fond som bl.a. finansierat uppbyggnad av varningssystem samt kapacitets- och kompetenshöjande aktiviteter hos nationella organ för ökad regional samverkan i dessa frågor.

Risker som kan påverka förverkligandet av sektormålen är bl.a.:

- Den snabba försämringen av miljön till följd av klimatförändringarna, som kan tillintetgöra uppnådda förbättringar;
- Snabb ekonomisk tillväxt som fortsatt prioriteras politiskt av regeringar, på bekostnad av en miljömässigt hållbar utveckling.
- Svaga demokratiska processer som kan begränsa ägarskapet och förståelsen för miljömässigt hållbar utveckling.

Riskhantering: Sveriges dialog med ADB, ASEAN, Världsbanken, regionala aktörer och samarbetspartner kommer intensifieras för att öka den allmänna förståelsen och vidta åtgärder för integration av hänsyn till miljö. Förutsättningarna för detta ökar i o m den förstärkta närvaron i Bangkok. Utfasningen av Sida/SENSA verksamheten inom ambassaden i Bangkok utgör dock en risk. Arbetet inriktas också i större utsträckning mot att verka för brett kunnande, deltagande och dialog inom civilsamhället avseende miljöfrågor och nyttjande av naturresurser.

3.2 Sektor/verksamhetsområde 2:

Uthållig samhällsbyggnad

Antal avtalade insatser: 6

Under perioden januari - augusti 2011 har en insats slutförts medan ett nytt insatsavtal har undertecknats.

Insats 1: Cities Development Initiative for Asia (CDIA)

Insatsens huvudsakliga mål:

Att bidra till uthållig urban utveckling, där fattigas intressen beaktas, för att uppnå förbättrad miljö och levnadsförhållanden i medelstora städer i Asien, genom att:

- Stärka lokala institutioner i stadsplanering, finansiering och förvaltning
- Ge stöd till att vidareutveckla prioriterade infrastrukturprojekt så att de kan få finansiering och genomföras.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills(MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
59	2007-2012	54	Asian Development Bank	Stöd till specifikt program genom en organisation	24

Resultat:

Output:

- CDIA har under perioden godkänt ansökningar från sju städer, avslutat insatser i fy städer och genomfört två kapacitetshöjande insatser.
- En strategi för utveckling av infrastruktur i städer med utgångspunkt i fattiga människors behov har antagits, inklusive ett preliminärt resultatramverk.
- CDIA har avtalat med Shanghai stad om att öppna ett kontor i staden. Shanghai är nu också samfinansiär i CDIA.

Outcome:

- Samarbetet med staden Chennai i Indien har under året resulterat i att stadsfullmäktige har antagit en projektplan, baserad på rekommendationer från CDIA, för att rehabilitera kanalerna i staden och att utveckla sophantering. Förhandlingar med en utvecklingsbank om finansiering på ca 80 MEuro pågår.
- Samarbetsavtal om gemensam kapacitetsutveckling har ingåtts med två regionala organisationer och med Singapors regerings

Sidas resultatbedömning:

CDIA kommer sannolikt inte att uppnå sitt mål att 2012 att ha godkänt 50 ansökningar från städer om samarbete. Trenden pekar på runt 40 godkända ansökningar, vilket kan anses vara godkänt med tanke på komplexiteten i frågorna. Under sina tre första år fram till 2010 koncentrerade sig CDIA på att bygga upp en kritisk massa av projekt. Få av dessa hade ett direkt fokus på fattiga människors behov av infrastruktur. Flera givare inklusive Sverige har fört dialog och CDIA rör sig nu mot ett tydligare fattigdomsfokus, till vilket Sida's finansiering av en expert inom fattigdomsinriktad stadsutveckling aktivt har bidragit till. Sida kommer att fortsätta trycka på för att CDIA fullt ut genomför sin nyligen antagna strategi för fattigdomsfokus.

En riskområde för CDIA, där man haft ett svagt resultat, är avslut för finansiering av de projekt man stött. CDIA arbetar på att effektivisera kontakterna och koordineringen med utvecklingsbanker och privata finansiärer. En särskild utmaning/risk är att få fram finansiering för investeringar som riktar sig direkt till fattiga människor. CDIA kommer att utvärderas under 2011. Utfallet och rekommendationerna från utvärderingen kommer att ligga till grund för CDIA:s verksamhetsplanering men ockspå Sida's övervägande om eventuellt fortsatt stöd efter 2012.

Insats 2: Stöd till elhandel inom Greater Mekong Sub-regionen*Insatsens huvudsakliga mål:*

- Utökad och rättvis handel med elkraft mellan länderna i GMS-regionen med minimerad miljöpåverkan från kraftgenerering och -överföring.
- Utökad kompetens och institutionell kapacitet inom regional elhandel.
- Höjd förmåga hos elbolag inom GMS-länderna i miljöplanering och uppföljning av elkraftprojekt.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
40	2007-2011	39	Asiatiska Utvecklingsbanken, ADB	Stöd till specifikt program genom en organisation	100

Resultat:

-En gemensam plan för utveckling av det regionala elsystemet har tagits fram och programmet har erbjudit resurser och tillfällen för GMS-länderna att diskutera den fortsatta institutionella utvecklingen. Resultatet är att man inom en förlängd avtalstid, har inlett förberedelser för ett gemensamt regionalt koordineringscenter för det fortsatta arbetet. Målet om ökad elhandel i GMS-regionen var för ambitiöst. Dels underskattades komplexiteten i att bygga ett gemensamt regelverk, dels har den fysiska utbyggnaden av överföringsledningar kraftigt försenats.

-Utbildning i miljöförvaltning för elbolag och ministerier har genomförts, men uppgifter saknas om hur dessa kunskaper har använts. En manual för uppföljning av åtgärdsplaner inom miljö för elkraftanläggningar har tagits fram, men även här saknas uppgifter om dess användning. Inom strategisk miljöbedömning tas utvecklingen vidare genom ett stöd från franska AFD.

Sidas resultatbedömning

Sammanfattningsvis är programmet på rätt väg. Målen är i flera fall mycket ambitiösa och ADB har underskattat svårigheterna med att få elbolag och myndigheter att samarbeta, t ex i att dela data om respektive elsystem. Mot denna bakgrund är det positivt att länderna nu verkar ta ett utökat ägarskap för processen, vilket det planerade koordineringscentret vittnar om. Inom miljöområdet återstår ett betydande arbete att stärka miljöfrågornas status i utbyggnaden av kraftsystemet. En illustration är att representanter för miljöministerier eller miljörörelsen sällan bjuds in till koordinerings-kommittens möten. Under 2011 genomför Sida en översyn av programmet och Sida's stöd. Utfallet kommer att vara en viktig input till Sida's övervägande om fortsatt stöd.

Insats 3: Finansieringsfacilitet för ren energi (CEFPE)

Insatsens huvudsakliga mål:

Ökad användning av ren energi i ADBs medlemsländer (förnybar energi, energieffektivisering och renare bränslen) genom stöd till:

- utveckling av ADBs investeringar i ren energi
- spridning av ny teknologi och nya arbetssätt
- sänkning av barriärer för investering i ren energi
- tillgång till ren energi för fattiga människor

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
35	2008-2012	35	Asiatiska utvecklingsbanken, ADB	Stöd till specifikt program genom en organisation	4

Resultat^{xi}:

-Sedan starten 2008 har enligt ADB varje USD i stöd från faciliteten resulterat i 19 USD i utlåning från ADB till investeringar i ren energi. Vad gäller resultaten i form av lägre utsläpp av koldioxid och resultat av energieffektivisering kan dessa mätas först när anläggningarna är i drift.

-Faciliteten har uppfyllt målen avseende stöd till spridning av nya teknologier och till åtgärder för sänkning av barriärer för investeringar i ren energi; förbättrade regelverk för att etablera energiföretag och former för finansiering ; utbildning i installation, drift och underhåll av anläggning inom förnybar energi.

Sida´s resultatbedömning

Den höga utväxlingen av stöd från faciliteten i relation till ADBs utlåning måste anses som ett bra resultat. Att man så här långt redovisar begränsade resultat på effektnivå är naturligt. Det mesta tyder dock på att effekterna av CEFPPF kommer att bli de avsedda, t ex genom de koldioxidutsläpp som kunnat undvikas genom CEFPPF-stödda investeringar.

3.2.2 Bedömning av strategins sektormål för uthållig samhällsbyggnad

Sektormål/mål för verksamhetsområde 2:

En mer integrerad och hållbar samhällsbyggnad (fokus på förnyelsebar energi/energieffektivisering och urban planering).

Bedömning:

Den starka ekonomiska tillväxten och det snabbt ökade behovet av energi samt begränsad långsiktighet i beslutsfattande medför att hållbarheten ofta får en underordnad roll. Energibehovet i Asien och Stilla havsregionen ökar i genomsnitt med ca 2,5% årligen jämfört med världsgenomsnittet på 1,5%. Fossila bränslen dominerar elproduktionen, vilket innebär att energirelaterade CO₂-utsläpp i regionen bedöms öka med drygt 2% årligen fram till 2030 för att då uppgå till 30% av de totala utsläppen av växthusgaser. Den snabba inflyttningen till städerna har fortsatt och fokus på de typer av infrastruktur som är av störst betydelse för en snabb ekonomisk tillväxt medför att ett hållbart och holistiskt tänkande inte har prioriterats. Regionen har upplevt en kraftfull urbanisering där fattiga människor ofta hamnat i områden med underutvecklad och illa underhållna infrastruktur. Kraftfulla satsningar har påbörjats för att öka investeringarna inom förnybar energi och effektiv energianvändning och det finns en insikt om problemen med urbaniseringen hos beslutsfattare i regionen.

Sidas bidrag till målen:

Sida´s portfölj, särskilt inom energiområdet, är väl anpassad till utmaningarna i regionen och har under första året av strategin bidragit positivt till uppfyllandet av strategimålen i sektorn. Inom finansieringsfaciliteten för ren energi vid ADB har Sverige t ex bidragit till att få till stånd privata investeringar i vindkraft på Filippinerna (Pasuquin East Wind Farm) och ett program för tillgång till modern energi och effektiv användning av energi i Nepal. Genom stöd till ett motsvarande regionalt Världsbankprogram (ASTAE) har Sverige bidragit till landsbygdselektrifiering i Kambodja och utveckling av vindkraft och småskalig vattenkraft i Kina. Båda programmen arbetar regionalt, t ex genom stöd till den årliga konferensen Asia Clean Energy Forum, utveckling av replikerbara modeller och arbetssätt m.m. Inom urban utveckling är Sida´s portfölj tillfredsställande anpassad till utmaningarna i regionen. Stödet till CDIA kompletteras med miljölåneinstrumentet som är kopplat till en fond hos Asienbanken för investeringar inom urban infrastruktur. Sida bedömer att CDIAs främjande av privat medverkan genom Public Private Partnerships är av strategisk betydelse för att uppnå målen.

Riskerna är i stort desamma som för Sektor 1 – Miljö och klimat (se ovan). I tillägg finns risker med att bara ha två insatser inom området urban planering. CDIA har dessutom haft svårt att uppnå sina ambitiösa mål och få sitt koncept att fungera. Det är också en utmaning att inom detta område hitta insatser som har ett tydligt regionalt mervärde.

3.3 Sektor/verksamhetsområde 3:

Demokrati och mänskliga rättigheter

Antal avtalade insatser: 12

Under perioden januari - augusti 2011 har 3 insatser slutförts medan 2 nya avtal om insatser har undertecknats.

3.3.1 Resultat på insatsnivå Insats 1: RWI's Regional Asia Human Rights Capacity Development Programme Southeast Asia 2010-2015*Insatsens huvudsakliga mål:*

- 1) Stärkande av den institutionella kapaciteten hos nationella institutioner för mänskliga rättigheter (NHRIs) att främja och skydda de mänskliga rättigheterna.
- 2) Stärka kapaciteten hos akademiska insitutioner i Sydostasien att leverera högkvalitativ utbildning/forskning samt delta aktivt i den offentliga debatten inom området mänskliga rättigheter.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills(MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
47,6	2010-2016	10	Raul Wallenberg Institutet	Projektstöd	100

Resultat^{xii}:

- 1) Det är för tidigt att uppge resultat för detta mål, men utveckling av en nätbaserad virtuell undervisningsmiljö pågick och den första nätbaserade kursen startade i maj 2011. Resultaten rapporteras i nästa strategirapport.
- 2) Det har gått för kort tid för att notera tydliga resultat då samarbetet mellan RWI och SEAHN^{xiii} nyligen startat, men den konferens om mänskliga rättigheter som SEAHN genomfört kan ses som en indikator på universitetens intresse och ökade kapacitet att delta i den offentliga debatten kring mänskliga rättigheter. En första nätbaserad kurs om kvinnors mänskliga rättigheter har hållits efter att utvecklandet av nätverksplattformen slutförts.

Sidas resultatbedömning:

Endast tre månaders arbete har hunnit rapporteras. Trots det bedöms RWI ha åstadkommit vissa resultat att bygga vidare på, bl.a.:

- utvecklandet av en plattform för nätbaserad utbildning.

RWI var dock för optimistiska vad gäller omfattningen av det arbete som krävdes för utvecklandet av plattformen. RWI bedöms ha förbättrat sin förståelse för resultatanalys och redovisning i enlighet med tidigare dialog mellan Sida och RWI. Sida bedömer att RWI har förutsättningar att genomföra programmet som planerat, men att en fortsatt risk för underutnyttjande av budgeten föreligger. Risk för förändringar i den omgivande politiska miljön som kan påverka genomförandet kan inte uteslutas. Insatsen bidrar till strategins huvudmål ökad respekt för mänskliga rättigheter.

Insats 2: Organisationsstöd till APFs strategiska plan 2011-2015

Insatsens huvudsakliga mål:

- 1) Öka medlemmarnas institutionella kapacitet, 2) öka medlemmarnas kommunikation, samarbete och engagemang, 3) bidra till etablerandet av nationella MR kommissioner samt verka för efterlevnad av Paris-principerna, 4) samverka med regionala och internationella system för mänskliga rättigheter samt 5) effektiv, kostnadseffektiv och strategisk styrning av APF

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
23	2011-2016	4	Asia Pacific Forum for National Human Rights Institutions	Programstöd/ core support	30

Resultat:

Insatsen inleddes i april 2011 och är en direkt fortsättning av föregående stöd (2006-2010). Resultaten hänför sig till den första fasen^{xiv} då inga resultat för den andra fasen hunnit rapporteras.

- APFs utbildning kring förebyggande av tortyr har bidragit till en minskning av förekomsten av tortyr med 34% i fängelser och häkten i Afghanistan och i Filippinerna har parlamentet antagit en lag som förbjuder tortyr på förslag av den filippinska nationella mänskliga rättighetsinstitutionen.
- Malaysias institution för mänskliga rättigheter har lagt fram ett förslag om avskaffande av dödsstraffet till regeringen på rekommendation av APFs rådgivande juristkommission.
- Genom APFs påverkansarbete har bl a Kina, Kambodja, Pakistan, Laos, Vietnam och Papua Nya Guinea uttryckt en vilja att etablera och/eller stärka nationella institutioner för mänskliga rättigheter.

Sidas resultatbedömning:

Sida bedömer att APF har ett stort genomslag i regionen och utför ett effektivt och kompetent arbete, samt att insatsen direkt bidrar till sektormålet att stärka regionala aktörer och system för ökad respekt för och efterlevnad av mänskliga rättigheter. Risken att verksamheten inte kan genomföras bedöms inte överhängande, även om den politiska utvecklingen i enskilda länder kan påverka implementeringen negativt.

Insats 3: United Nations Inter-Agency project on Human Trafficking*Insatsens huvudsakliga mål:*

Att bidra till en konkret och bestående inverkan på människohandel i Mekongregionen (Thailand, Burma, Kambodja, Vietnam, Laos, Kina).

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
18	2009-2012	12	UNIAP (UNDP)	Projektstöd	20

Resultat:

- Innovativa metoder används för att bekämpa människohandel i regionen. En icke vinstdrivande organisation, Mekong Club (MC) har etablerats och samarbetar med privata sektorn för att bekämpa slaveri i en region som UNIAP uppskattar har 9 miljoner slavarbetare idag. MC för samman kompetens och resurser från näringslivet och kanaliserar dem till projekt som direkt bryter slavhandeln.
- UNIAP, har ombetts att organisera ett möte mellan COMMIT (de sex medlemsländerna) och näringslivsrepresentanter.
- Kambodjas och Vietnams regeringar har enats om en gemensam femårig handlingsplan mot människohandel.

- Mediautbildning har hållits i Laos för att öka medvetenheten om människohandel i högriskområden.
- UNIAP har ett nätverk "the Strategic Information Response Network (SIREN)" som levererar forskning med uppdaterad data, information, fallstudier och analyser mm av "cutting edge" frågor. Exempelvis har frågan om burmesiska slavarbetare på thailändska fiskebåtar uppmärksammats i media.

Sidas resultatbedömning:

UNIAP levererar resultat i enlighet med plan. Samverkan inom COMMIT mellan de sex regeringarna är unikt och genom UNIAPs publikationer som jämför ländernas prestationer skapas en press att inte ligga sämst till i jämförelserna. Insatsen utvärderas och kan komma att omformuleras under 2012. Sida bedömer att projektet kommer genomföras planenligt 2011 och att ländernas ägarskap successivt stärks. Insatsen bedöms direkt bidra till de övergripande strategimålen om både ökad respekt för mänskliga rättigheter och ökad regional integration.

3.3.2 Bedömning av strategins mål för demokrati och mänskliga rättigheter

Sektormål/mål för verksamhetsområde 3:

Stärkta regionala aktörer och system för ökad respekt för och efterlevnad av mänskliga rättigheter.

Bedömning:

Respekten för mänskliga rättigheter i regionen uppvisar fortsatt allvarliga brister, men med nationella variationer där framsteg kan skönjas i vissa länder medan utvecklingen i andra länder går mot en försämrad situation. Vidare lider de flesta länder av demokratiskt underskott även om vissa positiva tecken finns. Frågan om rättigheter för HBT-personer (homo, bi och transsexuella) har fått ökad acceptans i många länder. Däremot har bl a Indien obstruerat regionala nätverksmöten för MR-försarrare och HBT-organisationer genom att inte bevilja visum. Yttrandefrihetssituationen i Sydostasien fortsätter att vara mycket allvarlig. Den relativa friheten för internetbaserad media har satts under ökad press. Trots detta fortsätter Internet att vara en värdefull plattform, speciellt där traditionell media är strikt kontrollerad och få alternativ finns.

Sidas bidrag till målen:

De resultat som uppnåtts på insatsnivå bedöms ha utgjort ett viktigt bidrag till att nå sektormålet. En stor del av insatserna representerar basbudgetstöd till icke-statliga organisationer i regionen, i syfte att främja utvecklingen av ett civilt samhälle. Flera av dessa aktörer fungerar ofta som motvikt mot auktoritära stater och har varit tongivande i utvecklandet av nya institutioner, mekanismer och instrument till skydd och främjande av de mänskliga rättigheterna samt försvarare av de mänskliga rättigheterna. Fokus ligger nu på de mellanstatliga MR-kommissioner som verkar inom ramen för ASEAN samt de nationella MR kommissionerna. Civilsamhällets engagemang i dessa MR-institutioner leder oundvikligen till stark kritik, inte minst mot det sätt som ASEAN Intergovern-

mental Commission on Human Rights (AICHR) fungerar. Med svenskt stöd har civilsamhället under det indonesiska ordförandeskapet av ASEAN, i ökad utsträckning fått möjlighet att interagera med de mellanstatliga MR-kommissionerna. Ett exempel var ASEAN Civil Society Conference/ ASEAN Peoples' Forum i Jakarta i maj 2011, som med drygt 1300 deltagare var den mest betydande arenan för denna interaktion.

Det svenska stödet till FORUM Asia och Southeast Asian Press Alliance (SEAPA) skapar kapacitet att följa utvecklingen och dokumentera överträdelser och att ställa regeringar i regionen till svars. Stödet har exempelvis lett till aktivt samarbete med FN:s särskilde rapportör för yttrandefrihet.

3.4 Stöd till forskningssamarbete

Inriktning av stöd enligt strategin; Forskningssamarbetet skall 1) inriktas på de prioriterade samsamarbetsområdena; 2) bidra med relevant forskning för fattigdomsbekämpning; 3) syfta till att öka förmågan hos samsamarbetsländerna och regionala forskningsaktörer att planera genomföra och använda forskning i arbetet mot fattigdom:

Den nuvarande portföljen är väl integrerad i regionstrategins sektor, miljö och klimat, och dess två fokusområden. Tonvikten inom det regionala forskningsstödet ligger främst på att stärka den lokala kapaciteten för ekonomisk analys av miljö- och naturresursproblem och ett integrerat jordbruk. Det gångna året har initiativ tagits för att etablera forskningsstöd även inom den tredje prioriterade sektorn - demokrati och mänskliga rättigheter. Forskningsstödet mobiliserar forskare genom forskningsprojekt och nätverksarbete och samlar en kritisk massa av forskare inom hållbar utveckling. Tonvikt ligger på ett integrerat jordbruk och att stärka kapaciteten för ekonomisk analys av miljö- och naturresursproblem. Forskningsnätverken används i stor utsträckning för jämförelser mellan länderna, för policypåverkan samt för att bygga upp forskningskapacitet och påverka universitetens läroplaner. Infrastrukturen för forskning stärks, särskilt i Kambodja, Vietnam och Laos.

Forskningsstödet resultat har det gångna året bl.a. utgjort underlag för beslutsprocesser i regionen. Ett exempel är klimatforskning genomförd av EEPSEA:s forskare, som använts i kommunal planering i Filippinerna. EEPSEA:s kartläggning från 2009, av sårbarheten gentemot klimatförändringar fortsätter att citeras i olika sammanhang och har bidragit till en ökad medvetenhet i Sydostasien. Den har också lett vidare till ytterligare forskningsprojekt där lokal kapacitet för anpassningar till klimatförändringar byggs genom forskningsbaserad planering, vilket sker i nära samarbete med förvaltningsenheter på regional- och distriktsnivå. Mekans forskning kring minskade metanutsläpp från idisslare och har givit intressanta resultat med foderresurser som är allmänt tillgängliga i Sydostasien. Man har även utvecklat mer effektiva, hållbara och lokalt anpassade foder för djuruppfödning. Forskare från Sida-stödda nätverk har också spelat en aktiv roll för att påverka politiken i egenskap av experter.

Indiens regering utsåg nyligen en expertgrupp, med flera inblandade SANDEE forskare med syfte att utveckla ett ramverk för "gröna nationalräkenskaper" för Indien. AIT har stötts i att utveckla en forskningsstrategi utifrån RBM-principer, vilken utgör ett underlag för ytterligare diskussioner kring ett framtida forskningsstöd till AIT. Merparten av utvalda tematiska områden överensstämmer väl med de prioriterade områdena i den regionala samarbetsstrategin.

En betydande risk finns när en ny inriktning på forskningsportföljen skall byggas upp i kombination med ökande volym. Under året kommer inte volymen på portföljen motsvara målbilden, men aktivt arbete och dialog pågår för att säkerställa att så sker under 2012, bl a genom stöd till AIT och inom demokrati/MR.

4. BISTÅNDEEFFEKTIVITET ⁶

Biståndseffektivitetsmål(en)/ processmål(en) i strategin är:

- Ökad andel programbaserat stöd i enlighet med Parisdeklarationens principer om biståndseffektivitet.
- Ökad anpassning, givarkoordinering och harmonisering både på regional nivå och på insatsnivå.

Andelen programbaserat stöd är i stort sett oförändrat jämfört med föregående år; drygt 35% av de nya avtalen 2010/11 utgjorde programbaserat stöd. Volymmässigt utgör dock programbaserade stöd 84% av under året ingångna avtal.⁷ I princip kan andelen programbaserat stöd bara ökas marginellt givet den redan höga siffran och målet i stort redan uppnått. I övrigt kan tilläggas att i en regional kontext blir Parisdeklarationens principer inte alltid relevanta.

Texten är givarsamordningen av regionalt samarbete i Asien är generellt mycket begränsad jämfört med när man arbetar bilateralt. Vissa kontakter har tagits med EU, medan ASEAN pga av egna begränsningar hittills har visat sig vara svårt att upprätta något närmare samarbete med. Samordningen med ADB har fortsatt och i viss mån intensifierats. Delegeringen av det regionala samarbetet till Bangkok innebär ökade möjligheter och ambition att driva samordningsfrågor. Samtidigt utgör utfasningen/omvandlingen av SENSEA en utmaning för samverkan på miljö/klimatområdet. Arbetet med samordning på insatsnivå är mer omfattande och fortskrider, men även denna kan intensifieras

---

⁶ För de geografiska strategierna, förutom de för kategori 4 och 5, ska en kvalitativ bedömning av arbetet med biståndseffektivitet göras i anslutning till att strategirapporten skrivs. Bedömningen ska omfatta ca 2-3 sidor och motsvarar tidigare rapportering av biståndseffektivitet. Vägledning för bedömningen ges i dokumentet "Two pager on aid effectiveness" som skickas ut samtidigt med denna instruktion. "Two pagern" skrivs på engelska, för att kunna användas som ett instrument inom enheten/ambassaden. Under strategirapportens punkt 4 sammanfattas de viktigaste slutsatserna av detta.

⁷ Merparten av de nya icke programbaserade stöden är mindre stöd som givits av Sida/SENSEA i enlighet med mandat.

i och med den större fältnärvaron. Sida driver även aktivt frågan om en övergång från projekt till programbaserat stöd i de fall det är möjligt.

En fråga som Sida själva äger gäller koncentration av portföljen och ett arbete har påbörjats att reducera antalet insatser och komponenter.

5. DIALOGFRÅGOR⁸

Övergripande dialogfrågor enligt strategin är:

- Ökad jämställdhet mellan könen.
- Betydelsen av förstärkt hantering av gränsöverskridande miljö- och klimatfrågor samt anpassning till klimatförändringarna.
- Hållbart naturresursutnyttjande samt tillvaratagande av ekosystemtjänsternas roll och värde.
- Ökad respekt för mänskliga rättigheter, i synnerhet rättigheter för personer som tillhör utsatta och diskriminerade grupper.

Bedömning:

1) Jämställdhetsfrågor har främst drivits inom ramen för de program som stöds för att säkerställa att jämställdhetsdimensioner får en framträdande roll inom programmen. Framgången har varierat mellan programmen.

2) Utan ämneskompetens representerad i regionen har det fram till nyligen varit svårt att föra direkt MR-dialog i regionala fora. Istället har strategin varit att skapa kapacitet hos det regionala civilsamhällets organisationer att driva en kvalificerad och konkret dialog baserad på MR. Bl a har det resulterat i att LGBT personers rättigheter fått ökat utrymme i det offentliga samtalet både inom civilsamhället och mellan regeringar och civilsamhällets organisationer. På liknande sätt har det svenska stödet resulterat i att ansvar utkrävts för MR-försvarare och journalister som utsatts för övergrepp.

2) Genom Sida/SENSA har Sverige vuxit fram som en regional facilitator och dialogpartner på miljö/klimatområdet, vilket har stärkt den regionala inriktningen, dialogen och givarsamordningen rörande miljömässigt hållbar utveckling. Den regionala klimatplattformen har etablerats som ett instrument i denna dialog. Under 2011 fasas SENSA ut vilket utgör en utmaning. Samtidigt utreds om delar av dess verksamhet kan fortsätta genom att en extern SENSA-funktion skapas, som stöd bl a för den svenska dialogen på miljöområdet.

3) Såväl på övergripande nivå som på insatsnivå bedrivs dialog med ADB, bl.a. under årsgenomgångarna mellan Sida och ADB och gemensamt med UD och valkretsen vid ADBs årsmöten. Frågor som särskilt lyfts är behovet av ett tydligare fattigdomsfokus, resultat för fattiga människor, en betoning av gränsöverskridande aspekter i det regionala samarbetet, integration av jämställdhets- och miljöaspekter, samt behovet av ökad öppenhet och transparens. Framsteg har gjorts, t.ex. har ADB anställt jämställdhetsexperter

---

⁸ Att UMs/enheters påverkans- och dialogarbete ska vara planerat och uppföljningsbart introducerades med de nya riktlinjerna för samarbetsstrategier (juni 2010). De samarbetsstrategier som antagits före hösten 2010 har inte haft samma tydliga krav på en utarbetad dialogplan. Detsamma gäller för de icke-geografiska strategierna.

och integrationen av dessa frågor har ökat på insatsnivå där samtliga större projekt undergår en jämställdhetsgranskning inför beslut. Sida har fått genomslag i mer ambitiösa mål hos ADB för andelen energiprojekt som utformats utifrån fattiga människors behov och ur ett jämställdhetsperspektiv.

4) Sida har deltagit i ett särskilt dialogtillfälle med anledning av ADBs översyn av den s.k. "Accountability Mechanism", den instans till vilken enskilda kan vända sig med klagomål. Sida har fört dialog om behovet av att tillvarata intressen och rättigheter för de ofta fattiga personer som på olika sätt berörs av ADB-projekt, och att mekanismen måste förenklas för att göras mer tillgänglig för enskilda. Revideringen av "Accountability Mechanism" pågår ännu.

5) Planer att närma sig ASEAN har försvårats av svagheter hos organisationen i dess roll som regional aktör och bristande kapacitet hos ASEAN-sekretariatet. Ansträngningarna kommer att fortsätta, men är en utmaning.

6) Behovet av en dialogplan står alltmer tydlig genom den ökade närvaron i regionen och de ökade tillfällena till dialog och större möjligheter till samverkan med övriga delar av ambassaden i Bangkok. Utarbetandet av en dialogplan har hög prioritet under hösten.

6. DE TRE TEMATISKA PRIORITERINGARNA

Sidas regionala Asienenhet har under det gångna året arbetat aktivt med att integrera demokrati/MR resp. miljö-/klimataspekter i allt samarbete och i synnerhet i större insatser som granskats i den för det regionala Asiensamarbetet interna insatskommittén. Detta gäller exempelvis nya stöd till MFF (som redovisas ovan) och RECOFTC (The Center for People and Forests), m.fl. insatser. Beslut har tagits om stöd till Thailand Environment Institut med syfte att öka kapaciteten hos civilsamhällesorganisationer att bedöma miljöeffekter av olika planer och beslut samt kommunicera dessa för att stärka lokalbefolkningars medvetenhet och möjliggöra påverkansarbete. Insatskommittén har också systematiskt granskat integrationen av jämställdhetsaspekter. De tematiska prioriteringarna lyfts återkommande under beredning och uppföljning av insatser, i diskussioner och genomgångar med Sidas partnerorganisationer. Resultatet är att de tematiska prioriteringarna avspeglas och har integrerats i allt större del av den regionala Asienportföljen. Nedan följer några exempel:

Miljö och klimat: Inom ramarna för Sidas nya stöd till Human Rights Working Group har en ny policy för miljö/klimatmedvetenhet utarbetats. Inom flera stöd är strategiska miljöanalyser och kapacitet att göra sådana centrala komponenter (bl a i flera ADB-program och MRC).

Demokrati/MR: Klimatplattformen som är ett regionalt forum för klimatanpassning inkluderar även diskussioner och workshops om MR och gender, som bedöms ha haft genomslag. Fortsatt stöd till RECOFTC beslutades förra året utifrån deras främsta fråga som är att arbeta med lokala gruppers rätt till sin utveckling och de resurser som finns i deras livsmiljö (livelihoods). Detta faller tydligt inom MR-området. Även inom MFF-stödet tas

steg för att stärka rättighetsperspektivet i dialog med Sida. Ett stöd till Thailand Environment Institute fokuserar på att stärka civilsamhället och media för att aktivt kunna delta i dialogen avseende kritiska miljöfrågor i Mekongregionen.

Jämställdhet: Inom CDIA har Sida tillsammans med andra givare drivit igenom att projekt i högre grad utformas utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Sida har ställt en expert kring dessa frågor till förfogande. Även inom energisamarbetet har frågorna drivits och fått genomslag. Inom både MRCs fiskeprogram och kemikalieprogrammet finns numera genderkomponenter, på Sidas uppmaning. Av MFF har en gender-bulletin framställts som illustrerar fallstudier som återspeglar MFFs prioriteringar av genderfrågor, inklusive konkreta exempel. Se också om klimatplattformen, ovan under MR. En mer systematisk dialog runt genderfrågor vore önskvärd och kommer att ses över i samband med framtagande av en dialogplan.

7. DE TVÅ PERSPEKTIVEN

Givet den övergripande karaktären på regionala program är det oftast indirekta effekter utifrån de två perspektiven som kan påvisas, genom tex stärkande av kapacitet och ramverk. Detta är en utmaning för det regionala samarbetet, att kunna tillämpa de två perspektiven så att det går att åstadkomma direkta, mätbara effekter för fattiga människor. Nedan följer några exempel:

Sida har ställt en fattigdomsexpert till ADB-programmet CDIAs förfogande, och har därigenom drivit igenom entydligare inriktning mot fattiga människors behov. Stödet till Wetlands Alliance har stärkt hållbarheten hos fattiga och utsatta landsbygdslevande grupper. Samtidigt har förutsättningar skapats för att dessa grupper i ökande grad ska kunna delta i de beslutsprocesser som påverkar deras utveckling på det lokala planet. Även Poverty Environment Fund, kemikalie-programmet och MRCs fiskeprogram har komponenter som har direkta positiva effekter ur fattigdomsvinkel på gräsrotsnivå. Ett rättighetsbaserat synsätt har integrerats i MFFs processer på alla nivåer. Studien "Rethinking Agriculture", finansierad av Sida och utförd av International Water Management Institute, har presenterats i flera fora i regionen. Den har skapat diskussioner om de projektioner som görs om framtidens livsmedelsförsörjning för regionen, och det arbete som krävs för att säkra densamma. Det är de fattiga som drabbas först vid livsmedelsbortfall. Studien har bl.a. diskuterats och använts vid ADBs arbete inom naturresurssektorn, och studiens slutsatser har använts inom CASP.

8. DEN KONTEXTUELLA RAMEN

Generellt står miljö- och klimatfrågor inte särskilt högt på politiska agendan i regionen. Nivån i Mekongkommissionen medlemsländer bedöms dock ha stärkts sedan MRC Summit hölls på premiärministernivå i april 2010, vilken resulterade i den s.k. Hua Hin-deklarationen där miljö-, energi- och klimatfrågor lyfts fram. Oroande är dock utvecklingen i Mekongregionen med planer på utvinning av vattenkraft i Mekongs huvudfåra (utöver de investeringar som

redan gjorts i Kina) vilka förväntas, om de realiserar, få betydande negativa effekter för den fattiga befolkning som bor nedströms och är beroende av floden för sin överlevnad. Omfattande diskussioner har senaste året förts om den planerade Xayaburidammen i Laos och dess effekter. Ett slutgiltigt beslut är att vänta inom kort. Kommer en utbyggnad till stånd och följs av fler av de 12 planerade projekten kommer det med stor sannolikhet påverka strategins mål för miljö och klimat sektorn. Samtidigt blir det allt viktigare att ytterligare stärka kapacitet att integrera miljöaspekter i olika nivåer av beslutsfattande i regionen, samt kunskapen hos lokalbefolkningen som riskerar drabbas av de negativa miljökonsekvenserna.

ⁱ I enlighet med den tidigare regionala strategin för samarbete med Asien

ⁱⁱ ADB: *The Core Environment Program and Biodiversity Conservation Corridors Initiative Progress report for the period November 2010-March 2011*, 2011, p 7

ⁱⁱⁱ ADB: *The Core Environment Program and Biodiversity Conservation Corridors Initiative Progress report for the period November 2010-March 2011*, 2011, p 13

^{iv} ADB: *The Core Environment Program and Biodiversity Conservation Corridors Initiative Progress report for the period November 2010-March 2011*, 2011, p 10

^v NIRAS, *Core Environmental Programme and Biodiversity Corridors Initiative Greater Mekong Sub-Region, Evaluation of Phase 1 2005-2010, Appraisal of Phase II 2012-2016, Summary of the Draft Final Report*, 2011, p 1

^{vi} Mekong River Commission Secretariat, *MRC Environment Programme Annual Progress Report January-December 2010*, 2011, Vientiane, p 11-12.

^{vii} Mekong River Commission, *1995 Mekong Agreement and Procedural Rules*, 2011 (<http://www.mrcmekong.org/download/agreement95/MRC-1995-Agreement-n-procedural-rules.pdf>) p iii

^{viii} MRC Fisheries Programme, *MRC Fisheries Programme Phase 2 progress report January-December 2010*, p 7

^{ix} Mekong River Commission, *Integrated Water Resources Management-based Basin Development Strategy*, 2011, p iii-v samt *annual MRC-Sida Consultation 22-23 June 2011 Minutes*, 2011, Phnom Penh, Appendix 3 p 1

^x Årsrapport för MFF 2010

^{xi} Semiannual Progress report January to June 2011

^{xii} RWI Annual Progress Report 1 July - 31 December 2010

^{xiii} SouthEast Asia Human Rights studies Network

^{xiv} APF Completion report 1 January 2006-31 December 2010